

משחק ומשחקיות ביחסי הורה-ילד - מניעה, איתור וטיפול בהתמודדות

עם ילדים במצבי לחץ וטראומה

מרצה: פרופ' אסתר כהן

בשיתוף עם ד"ר אסתר במברגר

היקף הקורס: 12 שעות אקדמיות

10 ש"א מוקלטות + 2 אקדמיות של מפגש שאלות ותשובות עם המרצות

ההקלטות זמינות לנרשמים לתקופה של שנה

קורס מוקלט

תיאור הקורס:

קורס זה יעסוק בהבנת הדרכים בהן ניתן למנוע את האפקט המסוכן של זעזועים ושברים נפשיים בחוויות של ילדים צעירים החשופים למצבי לחץ וסיכון, ולטפל בהחלמה מהפגיעות שלהם. דרכים אלה מתבססות בין היתר על גיוס המעורבות של המבוגרים המשמעותיים בחיי הילד ופיתוח היכולת שלהם להשתמש במשחק ובמשחקיות.

המחקר בשנים האחרונות מראה כי אינטראקציות משחקיות משותפות של הילד עם מבוגר משמעותי (הורה, צוות חינוכי, מטפל) הן הבסיס עליו נבנות פונקציות רפלקטיביות אצל הילד ויכולות ויסות עצמי, כולל התמודדות עם אירועי-לחץ. נמצא כי בצד הפוטנציאל של המשחק הספונטני לסייע לילדים בהתמודדות עם לחצים, אירועים טראומטיים ומצבי לחץ מתמשכים עשויים לפגוע ביכולת המשחק, במיוחד המשחק הסימבולי וגמישותו, ובתרומתה להתמודדות ולחוסן.

אירועים טראומטיים גם נוטים להקטין את הרצון והיכולת של ההורה להשתתף באינטראקציות משחקיות עם ילדיהם, בגלל הלחץ התפקודי, או התגובות הרגשיות שלהם למצב הלחץ. כך נוצר פרדוקס - דווקא כשילדים זקוקים ביותר למשחקיות ביחסיהם עם הוריהם, ההורים חרדים ומדוכאים מדי מכדי להיות משחקיים.

נשתמש בהשראה של המחקר על משחק של ילדים המתמודדים עם חוויות טראומטיות לצורך הבנת מצבו של הילד ותכנון התערבות מתאימה. כמו כן נשתמש בניסיון מיישום של תכנית נמ"ל (נעשה מקום למשחק) בקבוצה של דיאדות הורה ילד לקידום חוסן באמצעות קשר משחקי.

נציג מודלים יישומיים להתערבות מניעתית, אבחונית וטיפולית ולהתערבויות ברמה קבוצתית, דיאדית ומשפחתית עם הורים וילדים הגרים באזורים של לחץ הקשור למלחמה כדי לחזק את החוסן וההתמודדות של ילדיהם. נרצה לעזור לאנשי מקצוע לפתח מודעות לחשיבות המשחק והמשחקיות בקשר בין ילדים-והורים, תוך הרחבת ההבנה התאורטית של מושגים אלו השלכותיהם להתערבות

במצבי לחץ וטראומה. הקורס יתבסס על הרצאות הנוגעות לתאוריה מחקר בנושאי טראומה התקשרות ומשחק וכן יציג יישומים קליניים תוך שימוש בהדגמות.

מטרות הקורס:

- לסייע למטפלים להבין את תפקידי המשחק והמשחקיות בהתמודדות ילדים עם מצבים טראומטיים
- להכיר עקרונות לזיהוי מצוקה של ילדים באמצעות תצפית על משחקם.
- לבסס עקרונות להתערבויות בעלות אופי של מניעה, הערכה וטיפול באמצעות משחק.
- ללמוד דרכים לגיוס הורים למעורבות משחקית עם ילדם לקידום חוסן והתמודדות עם חוויות טראומטיות
- ללמוד דרכים לשלב הורים בהתערבות טיפולית ישירה עם ילדם הנמצא במצוקה
- לקדם בניית מסגרות לתמיכה בהורים המתקשים בשימור הקשר המיטיב עם ילדם בתגובה לאירועים טראומטיים, בעזרת משחק ומשחקיות

תוכנית הקורס:

יחידות:	ש"א:	נושא:
יחידה 1	2 ש"א	משחק ומשחקיות
יחידה 2	2 ש"א	משחק וטראומה
יחידה 3	2 ש"א	טיפול במשחק בהקשר של טראומה – התערבויות מניעה
יחידה 4	2 ש"א	עקרונות התערבות בטיפול במשחק בהקשר של טראומה
יחידה 5	2 ש"א	משחק ומשחקיות בטיפול דיאדי ובטיפול משפחתי

אודות המרצות:

פרופ' אסתר כהן, (פרופ' אמריטה האוניברסיטה העברית בירושלים; פרופ' אמריטה אוניברסיטת רייכמן) מומחית ומדריכה בפסיכולוגיה קלינית, התפתחותית וטיפול משפחתי. בנתה וחקרה התערבויות ביחסי הורים וילדים בעתות לחץ ומשבר ופרסמה מאמרים וספרים בתחום הטיפול בהורות ותחום המשחק הפוסט-טראומטי. הוגת תכנית נמ"ל (נעשה מקום למשחק). חברת הוועד המנהל של "עמותת אמפטיה".

ד"ר אסתר במברגר - פסיכולוגית קלינית מומחית ומדריכה. מתמחה בתחום של טיפול בהורים ילדים נוער והגיל הרך בגישה אינטגרטיבית. מובילה את מסלול לטיפול בילדים, נוער והורות מרצה ומדריכה תוכנית עוגן, מכון מפרשים לחקר והוראת הפסיכותרפיה במכללה האקדמית תל אביב יפו, מרצה ומדריכה סטודנטים ואנשי מקצוע בתהליכי הכשרה, אוניברסיטת רייכמן בהרצליה, ובארגונים בשדה העוסקים בטיפול בילדים ונוער בסיכון. בוגרת תכנית ההכשרה להדרכה במודל פסיכותרפיה ילד הורה CPP.

עלות הקורס: 690 ₪ לאנשי מקצוע, 580 ₪ למתמחים וסטודנטים.

תנאים לקבלת תעודה: מילוי מטלות שיבדקו בתשלום נוסף של 350 ₪

ההקלטות זמינות לנרשמים למשך תקופה של שנה

מפגשי שאלות-תשובות: במסגרת הרשמה לקורס, יש להשתבץ באחד מתוך שלושת המפגשים

בתאריכים הבאים:

1. 20.04.25 יום ראשון בשעה 20:00

2. 27.04.25 יום ראשון בשעה 20:00

3. 28.04.25 יום שני בשעה 19:00

· משתתף/ת שמגיעים למפגש החי מתבקשים לראות את כל ההרצאות במלואן טרם המפגש. ייעודו של המפגש הוא מענה על שאלות ולא הרצאה תאורטית.

כל אחד מהמפגשים ייפתחו במידה וישובצו אליהם 15 משתתפים לפחות, ולכן במידה ומפגש מסוים לא ייפתח, צוות המכון מחויב לעדכן את המשתתפים הרשומים אליו בהקדם האפשרי ולאפשר מעבר למועד מפגש אחר מבין המועדים המוצעים.

קהל יעד: פסיכולוגים חינוכיים, קליניים, התפתחותיים ושיקומיים, עובדים סוציאליים, מטפלים בהבעה ויצירה, יועצות ויועצים חינוכיים, רכזים ומדריכים בגיל הרך, מדריכי הורים.

***רשימת המקורות תופיע כנספח בקורס המוקלט עצמו**